

Länsstyrelsens ansvar

Ulf Lindberg
Länsantikvarie

Ulf.lindberg@lansstyrelsen.se

Länsstyrelsen
Västerbotten

De nationella målen för kulturmiljöarbetet

Det statliga kulturmiljöarbetet ska främja:

- ett hållbart samhälle med en mångfald av kulturmiljöer som bevaras, används och utvecklas,
- människors delaktighet i kulturmiljöarbetet och möjlighet att förstå och ta ansvar för kulturmiljön,
- ett inkluderande samhälle med kulturmiljön som gemensam källa till kunskap, bildning och upplevelser, samt
- en helhetssyn på förvaltningen av landskapet som innebär att kulturmiljön tas till vara i samhällsutvecklingen.

Miljö kvalitetsmålen

- Begränsad klimatpåverkan
- Frisk luft
- Bara naturlig försurning
- Giftfri miljö
- Skyddande ozonskikt
- Säker strålmiljö
- Ingen övergödning
- Levande sjöar och vattendrag
- Grundvatten av god kvalitet
- Hav i balans samt levande kust och skärgård
- Myllrande våtmarker
- Levande skogar
- **Ett rikt odlingslandskap**
- Storslagen fjällmiljö
- **God bebyggd miljö**
- Ett rikt växt- och djurliv

Kulturmiljölagen

1 kap. 1 §

Det är en nationell angelägenhet att skydda och vårda kulturmiljön.

Ansvar för kulturmiljön delas av alla. Såväl enskilda som myndigheter ska visa hänsyn och aktsamhet mot kulturmiljön. Den som planerar eller utför ett arbete ska se till att skador på kulturmiljön undviks eller begränsas.

Bestämmelserna i denna lag syftar till att tillförsäkra nuvarande och kommande generationer tillgång till en mångfald av kulturmiljöer.

Miljöbalken

1 kap. 1 §

Bestämmelserna i denna balk syftar till att främja en hållbar utveckling som innebär att nuvarande och kommande generationer tillförsäkras en hälsosam och god miljö. En sådan utveckling bygger på insikten att naturen har ett skyddsvärde och att människans rätt att förändra och bruka naturen är förenad med ett ansvar för att förvalta naturen väl.

Miljöbalken skall tillämpas så att

1. människors hälsa och miljön skyddas mot skador och olägenheter oavsett om dessa orsakas av föroreningar eller annan påverkan,
2. värdefulla natur- och kulturmiljöer skyddas och vårdas,
3. den biologiska mångfalden bevaras,
4. mark, vatten och fysisk miljö i övrigt används så att en från ekologisk, social, kulturell och samhällsekonomisk synpunkt långsiktigt god hushållning tryggas, och
5. återanvändning och återvinning liksom annan hushållning med material, råvaror och energi främjas så att ett kretslopp uppnås.

Kulturmiljölagen

1 kap. 4 § God ortnamnsed

2 kap. Fornminnen - Fornlämningar och fornfynd

3 kap. **Byggnadsminnen** - Byggnader och bebyggelseområden, anläggningar, parker, trädgårdar

6 § **Anmälningsplikt**

4 kap. **Kyrkliga kulturminnen** - Kyrkobyggnader och kyrkotomter, kyrkliga inventarier, begravningsplatser

5 kap. Skydd mot utförsel av vissa äldre kulturföremål

6, 7, 8 kap. Återlämnande av kulturföremål ...

Miljöbalken

3 kap.

6 § Mark- och vattenområden samt **fysisk miljö i övrigt som har betydelse från allmän synpunkt på grund av deras naturvärden eller kulturvärden** eller med hänsyn till friluftslivet **skall så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt skada** natur- eller **kulturmiljön**. Behovet av grönområden i tätorter och i närheten av tätorter skall särskilt beaktas.

Områden som är av riksintresse för naturvärden, kulturmiljövården eller friluftslivet skall skyddas mot åtgärder som avses i första stycket.

7 kap.

9 § **Ett mark- eller vattenområde får förklaras som kulturresevat i syfte att bevara värdefulla kulturpräglade landskap**

Länsstyrelsens roll

Lagtillämpning - kulturmiljölagen, miljöbalken

- Beslut om skydd, förvaltning, tillstånd, villkor m. m.

Samråd, granskning, överprövning - PBL

- Yttranden, juridisk prövning, upphävande av detaljplan, föreläggande m. m.

Bidragsgivning - KMV-bidrag, LBP, Leader

- Byggnadsvård, landskapsvård, regionala utvecklingsmedel m. m.

Samordning, utveckling

- Projekt, kunskapsuppbyggnad, metodutveckling

Rådgivning, vägledning

- Information, kunskapsförmedling, hänvisning

Kulturmiljövårdsbidrag

Länsstyrelsen fördelar varje år ca 8 milj. Kr till kulturmiljövård

Information, **byggnadsvård**, tillgänglighet, fornvård, landskapsvård, kunskapsunderlag, utredningar, antikvariska rapporter, kommunala kulturmiljöunderlag, projekt etc...

Byggnadsminnen och riksintressemiljöer är prioriterade

Länsstyrelsen
Västerbotten

Bidrag kan beviljas till:

Kulturhistoriskt motiverade överkostnader

För delar av den fördyring som kan uppstå i samband med renovering - på grund av antikvariska krav på t ex utförande, material och metoder

Krav på varsam renovering för hela byggnaden

Främst till byggnadens exteriör och delar som säkrar byggnadens fortlevnad - Tak, stomme, fasad, fönster, grund, skorstenar

D.v.s. delar av byggnaden där resultatet kan komma allmänheten till godo

Länsstyrelsen
Västerbotten

Men även till:

- **information**, t.ex. skyltar, informationsblad, översättning till andra språk
- **Tillgänglighet**, t.ex. ledstänger, ramper, QR-koder, bärbara högtalare, sittbänkar, taktila modeller

Och i särskilda fall till:

Interiöra åtgärder i (främst) offentliga lokaler, t. ex. ytskikt på fast inredning, väggar, golv (- utifrån vad som anges i skyddsföreskrifterna)

I sällsynta fall rekonstruktioner av byggnadsdetaljer som bevarar eller förstärker det arkitektoniska värdet,
(- t. ex. drakhuvuden Vännäs järnvägsstation, återskapande av dörrar eller fönster som tidigare lagts igen)

